

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De opere quarte diei. ca. vj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

Nec nos moueat: qz in dispositiōe elemētorum videt̄ aer nō dispositus: quia non est noiatus: s; dispositus est: cū liber ab aquis notam nobis formam accepit.

De opere quarte diei. **Ca. VI.**

Quarto die que

q disposituerat cepit ornare: reb; illis q̄ infra vniuersum munduz cōgruis motib; agerent. Plante em̄ q̄a terre berēt ad dispositionem terre quasi magis spectant, z sicut dispositionē sic z ornatum a superioribus inchoauit. Fecit em̄ eadē die luminaria: solem z lunam z stellas. Et dicit̄ sol: quia solus lucet. i. nullū cū eo. Luna luminū vna. id ē p̄ma: vt vna dierum: vt vna sabbatorū dicit̄. Sol z luna dicunt̄ magna luminaria in duob; z ex duob;. id est nō solū p̄ quātitate luminis: sed z corpis: z non tū comparatiōe stellaz: sed z fm se. qz sol dicitur octies maior terra, z luna etiam maior terra dicit̄. Luna nam z stellas voluit illuminare noctē: ne nox sine lumine nō mis esset indecora, z vt operantes in nocte: vt naute z viatores solaciū luminis haberēt. Sūt etiam q̄dam auicule que lucem solis ferre non possunt, z fere nocte pascunt. Nec superfluit sol: s; nubes lucida vicem egeret: qz illa tenuem z insufficientē lucem habebat: z forte nō nisi superiora illuminabat: sicut nec stelle mō. De illa autē nube lucida supradicta tradit̄ modo qz vel redierit in materiā vnde facta fuerat: vt stella q̄ apparuit magis: z colūba in q̄ visus est spūssanc̄. Vel qz semp̄ solem comitatur. vel qz de ea factū est corp̄ solare. Nec tū ad decorē z ad vsum luminis ea voluit esse: sed etiā vt essent in signa z tpa: z dies et annos. vt. s. signa sint serenitatis z tempestatis. Vel vt ex ipis fierent signa, rj, maiora: z quedā signa minora plura his: q̄ dicuntur signa vel sidera. Tum qz magna diligentia signauit vel p̄siderauit ea antiquitas. Tum

Qd inde perpeditur quia eque magna videtur ab omnib; vbi qz terrarū: quod fieri vix posset: nisi maior esset terra.

Quare he aues in desertis ethiopiae arenosis vbi modicū puluis venti inuēta itinerantius vestigia complanat.

Quare luna in plenilunio facta sit: ex alia p̄pendit̄ translatione: que habet z luminare minus in inchoatione noctis. In principio em̄ noctis nō orit̄ luna nisi p̄sillenos. i. rotūda. Et dicit̄ a pan grece. i. totum latine, z sylenos. id est luna. vt mene. id ē luna: qd nos plenis lunā appellam̄. Inde p̄pendit̄ qz sol factus est mane in oriente: z facta vesp̄e luna facta ē in initio noctis sicut in oriente. Volunt tū quidā qz mane siml facti sint: sol in oriente: luna in occidēte, z sole occidēte luna sub terra rediit ad orientē in inchoatiōe noctis.

qz adhuc signant z p̄siderant ea homines ad designationē temporū. Nec dicendum est vt generalit̄ sine geneatlici somniat̄ qz posita sint in signa euentū z operū nostrorū: aut qz status vite nostre signent z moderentur: qd docent quibusdam experimentis q̄ apocelysmata vocant. Non em̄ credendū est de celis his q̄ alieni sunt a p̄te qui est in celis. Quia autem sequit̄ in tēpora: nō est putandū qz tūc p̄ ea inciperēt esse tēpora q̄ ceperūt esse cū mūdō. sed qz p̄ ea quattuor sunt temporū distinctiones. Sol quoqz descendēs ad capricorū: solstitiū hyemale facit. ascendēs ad cancerum estiuale. Inter vtrūqz pari ab vtroqz distātia eque noctia facit. Vel est ibi endiadis sint in signa z tēpora. id ē in signa temporū. In dies dicit̄ pluraliter: qz dies multipliciter dicit̄: de die scz naturali. scz spacio. xliij. horarū: z de die vsuali. Ponit̄ etiā dies p̄ tēpore nō determinato z ignoto nobis vt ibi. In illa die stillabit̄ mōtes dulcedinem. In annos etiā pluraliter dicit̄ ē. qz etiā annū multipliciter dicit̄. Nec hoc dico: qz ap̄ diuersas nationes sūt vtrūqz diuersos annorū distinctiones maiorū z minorū z planete ānos suos habēt. S; fm ecclie vsum dicit̄ h. Est em̄ annū lunaris habēs. cclxiiij. dies. Est solaris constans ex dieb; cccclxx. z quadrante. i. sex horis. Est z bisextilis constans ex. cccclxxj. Est embolusinalis q̄ p̄stat ex. cccclxx. dieb;: z excedit. hñs. rj. lunationes. Dicit̄ etiā annus ab am qd ē circū: qz i se reuoluit. Un̄ z antequales ante vsum lraz annū figurabant sub specie serpentis: cui cauda in os ei reuoluebat. Facta ergo luminaria posuit de vt luceant in firmamento celis: z illuminēt terras: sed nō semp; z diuidant lucem ac tenebras. Quia luna in plenilunio facta sit: ex alia p̄pendit̄ translatione: que habet z luminare minus in inchoatione noctis. In principio em̄ noctis nō orit̄ luna nisi p̄sillenos. i. rotūda. Et dicit̄ a pan grece. i. totum latine, z sylenos. id est luna. vt mene. id ē luna: qd nos plenis lunā appellam̄. Inde p̄pendit̄ qz sol factus est mane in oriente: z facta vesp̄e luna facta ē in initio noctis sicut in oriente. Volunt tū quidā qz mane siml facti sint: sol in oriente: luna in occidēte, z sole occidēte luna sub terra rediit ad orientē in inchoatiōe noctis.

De opere quinte diei.
Caplm. VII.